

Kiss Lajos, az etimológus*

RÁCZ ANITA

Ha a nem nyelvész szakember arra kíváncsi, hogy ki volt Kiss Lajos, és rákeres a nevére az interneten, a leggyakrabban az alábbi információkat olvashatja róla: nyelvész, helynévkutató, térképtörténész. A nyelvtudomány doktora, az MTA rendes tagja, az ELTE BTK címzetes egyetemi tanára, a tárcaközi Földrajzinév-bizottság tagja. Munkáiban főképpen a Kárpát-medence földrajzi neveinek eredetét vizsgálta a helynevek és a magyarság korai Kárpát-medencebeli életének helynévi nyomait is keresve. Legfőbb műveként egyértelműen a Földrajzi nevek etimológiai szótára című munkáját említi (1988).

Szűkebb szakmai körben azonban tevékenységét érdemes nagyobb távlatból is szemlélni: őt magát elhelyezni azon tudósok körében, akik a magyar helynév-etimológiai kutatásoknak a főbb képviselői, illetve munkáinak helyét megmutatni azoknak a munkáknak a sorában, amelyek a helynévetimológia témakörében születtek meg. Hiszen Kiss Lajos gazdag életművének meghatározó részét az etimológiai kutatások jelentik.

A nevek, legyenek azok személynévek vagy helynevek, mindig is érdekelték az embereket, s ez az érdeklődés legelőször talán a nevek eredete iránti kíváncsiságban, az etimologizálásban nyilvánkozott meg. A korai idők érdeklődő laikusai, majd tudósai elsősorban azokat a helyneveket kezdték vizsgálat alá venni, amelyek valamilyen szempontból különlegeseznek tűntek, feltűnőek voltak számukra. Az indok tehát lehetett a pusztán kíváncsiság, de valamely valós, vagy valószínű beállított történeti tény igazolásához is kereshettek alapot a nevekben. A legkorábbi ilyen célú, általánosan ismert etimologizáló munka Anonymus Gesta Hungaroruma a 12. századból, de az etimologizálásnak ez a vonulata egészen sokáig húzódott. A 18. század komoly fordulatot jelentett a földrajzi nevek megítélésének kérdésében, ugyanis ekkor ismerték fel azt, hogy a helynevek szerves részei a magyar nyelv szókincsének. Jelentősebb figyelem azonban igazából csak a 19. századtól irányult rájuk, amikor megindult a földrajzi nevek nagyobb arányú gyűjtése. A cél ugyanakkor még nem a nyelvi feldolgozásuk volt, a gyűjtemények

* Előadásként elhangzott a Kiss Lajos születésének 100. évfordulóján megrendezett emlékülésen (Debrecen, 2022. június 2.).

sokkal inkább földrajzi statisztikai munkaként születtek meg. E században a földrajzi nevek magyar nyelvben való helyének és jelentőségének felismerése nyomán GR. TELEKI JÓZSEF a Magyar Nemzeti Múzeum 1815–1817. évi „jutalomfeleleteire”-re készített munkájában olyan szótár tervét vetette fel, amelynek külön függeléke földrajzi neveket tartalmazott volna (Egy tökéletes magyar szótár’ elrendeltetése, készítés módja: Jutalomfeleletek 2: 17). Az 1837-ben a Magyar Tudós Társaság nyolcadik nagygyűlése által kiírt pályázat már nem csupán a nevek gyűjtésére hívott fel, de helynevek megfejtését tűzte ki célul: „Melyek a két hazában és hajdani magyar tartományokban részint fennlévő, részint régi emlékekben található, azon magyar hangzatú helyírási (topographiai) és családnevek, mellyeknek eredeti jelentését bizonyossággal vagy legalább hihetőséggel meghatározhatni?” (idézi SZABÓ T. 1988: 14 kk.) A pályázatnak tudományos értékű sikere ekkor ugyan nem volt, de mégsem volt egészen hatástalan.

A 19. század közepe, második fele a földrajzi nevek rendszeres gyűjtésének korszaka lesz. S hogy a nevekkel való „foglatatoskodás” kezd valóban tudománynyá válni, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy PESTY FRIGYES számon tartja a külföldi tudományos eredményeket is. A helytartótanács hivatalos segítségével indította meg gyűjtőmozgalmát 1864-ben, amelynek eredményeként még ugyanabban az évben igen nagy mennyiségű, értékes anyag gyűlt össze. Pesty maga is hozzákezdett névanyaga értékeléséhez. Feldolgozását erős történeti szempontú közelítés jellemzi. Nagy körültekintéssel fog hozzá a helynevek elemzéséhez, s mivel a történeti anyag biztos háttérrel jelent számára, névmagyarázatainak egy része napjainkban is megállja helyét. Ettől az időtől kezdve az érdeklődés a víznevekre és a településnevekre irányult elsősorban, s a század utolsó negyedében a kutatás három ágra szakadt: a történeti földrajzi, a nyelvészeti és a néprajzi vonulatra. A nyelvészek e század végén kezdtek igazán érdeklődni a helynevek iránt, s a 20. század elejétől jelentkezik az a nyelvész-generáció, amely képviselőinek nevéhez az etimológiai kutatások körében kiemelkedő tanulmányok kapcsolódnak, mint MELICH JÁNOS, GOMBOCZ ZOLTÁN, MÉSZÖLY GEDEON, PAIS DEZSŐ, BÁRCZI GÉZA, KNIEZSA ISTVÁN, SZABÓ T. ATTILA, LIGETI LAJOS. Legtöbb névfejtésük a névtudományban ma is megállja a helyét. Munkáikban — akár monográfia terjedelműek, akár tanulmányok — a történelem, művelődéstörténet, társadalomtörténet és nyelvtörténet együtt, egymást kiegészítve van jelen. A 20. század elejének történeti érdeklődésű vonalának részben továbbvivő, részben új vizsgálati szempontokat érvényesítő tudományos eredménye MELICH JÁNOS műve (A honfoglaláskori Magyarország. Budapest. 1925–1929), amely a földrajzi nevek alapos etimológiai, nyelvtörténeti elemzésén alapul, de címében is kifejeződő módon a Kárpát-medence honfoglalás utáni nyelvi-etnikai képének rekonstruálását tekinti fő feladatának. Az 1930-as évektől SZABÓ T. ATTILA tevékenysége vetette meg a manapság „erdélyi iskola” néven emlegetett névtani

tudományos vonulat alapjait. Erdélyi Helynévtörténeti Adattárát Bárth M. János vette gondozása alá. Szabó T. Attila tudományos munkája azonban nem merült ki a gyűjtésben. Tanulmányainak, dolgozatainak tömege foglalkozott a névanyag feldolgozásával is. Ekkoriban bontakozik ki a napjainkban több vonatkozásában is kiigazított, pontosított, ám a magyar névkutatásnak máig vezérfonalát jelentő történeti helynévtipológia elmélete, amely lényegében ugyancsak etimológiai alapokra megy vissza, s amelynek alapjait a 20. század első felében MOÓR ELEMÉR (1936) és KERTÉSZ MANÓ (1939) vetette meg, hogy a rendszer a maga teljességében KNIEZSA ISTVÁN műveiben bontakozzon ki (1938, 1943, 1960).

A huszadik század második felében sem lankadt a helynévetimológia iránti érdeklődés a nyelvészek körében, s az 1960-as évektől már rendre jelentek meg rövidebb–hosszabb etimológiai írások a legjelentősebb nyelvészeti folyóiratokban, mint a Pais Dezső és Benkő Loránd szerkesztette Magyar Nyelvben, illetve a Lőrincze Lajos által szerkesztett Magyar Nyelvőr hasábjain. Ezek az írások hol egy-egy helynév eredetét próbálták felfejteni, hol egy név kapcsán egész névcsaládok származására derítettek fényt, hol pedig egy névtípus eredetmagyarázatát adták. Ilyen témájú dolgozatokat a magyar nyelvtörténettel foglalkozó legtöbb kutató publikált abban az időben.

A magyar helynév-etimológia nagy szintézisének megalkotása azonban KISS LAJOS nevéhez fűződik, akinek korszakos jelentőségű összefoglaló munkája, a Földrajzi nevek etimológiai szótára (FNESz.) a magyar településnevek zömének, illetve nagyszámú víznévnek, tájnévnek és mikrotoponimának (hegyek, utcák, határrészek neveinek) a névfejtését tartalmazza. A munka első kiadása 1978-ban egy kötetben jelent meg. Az önálló könyv megjelenése előtt etimológiai írásokat nemigen találunk a szerzőtől, de hogy már jóval korábban tervbe vette e nagyszabású mű megalkotását, arról már egy 1970-ben, majd egy 1973-ban a Magyar Nyelvőrben megjelent írása is tanúskodik. 1970-es tanulmányában a szótár tervezetéről olvashatunk, illetve 50 szócikknyi mutatót is láthatunk a készülő munkából.

Céljáról a következőképpen ír: „Szakszerű, tudományos névszármaztatásnak azonban már jó száz esztendeje csak az számítható, amely a vizsgált névnek nem a mai, hanem a legrégebb alakjából indul ki, számon tartja összes alakváltozatait, kapcsolatot keres a név s az általa jelölt földrajzi objektum között, és figyelemmel van a nyelvek fejlődési törvényszerűségeire. A magyar nyelvészek legkiválóbbjai közül Melich János, Pais Dezső, Kniezsa István és mások maguk is tevékenyen részt vettek ezeknek a névmagyarázó elveknek a kimunkálásában, s olyan kutatási eredményeket értek el, amelyek révén a magyar névtudomány nemzetközi megbecsülésre tett szert. Minthogy azonban e kutatási eredmények önálló művekben, folyóiratokban, gyűjteményes munkákban stb. szétszórva jelentek meg, csak időt rablól, hosszás keresgéléssel lehet róluk tudomást szerezni. A gyors

tájékozódást pedig a nyelvészeken, történészeken, néprajzosokon, geográfusokon stb. kívül az érdeklődő nagyközönség is igényli. Ezt csupán a földrajzi nevek etimológiai ismeretanyagának szótárszerű szintézise teszi lehetővé.” (KISS 1970: 334).

Kiss Lajos világosan látta tehát az eddigi eredmények bőségét, de érzekelte a bennük megmutatkozó egyenetlenségeket is. Úgy vélte, hogy ezek egységes feldolgozása fontos érdeke a magyar nyelvtudománynak. Ennek fényében tette fel magának a kérdést: „Mi hát a teendő? Önálló szótári munkát kell írunk a földrajzi nevek etimológiájáról. Olyat, amelyik híven tükrözi a magyar helynévkutatás újabb eredményeit is, köztük például Kniezsa Istvánéit, amelyik tekintettel van a földrajzi nevek valamennyi válfajára (településnevek, víznevek, hegynevek, tájnevek stb.); amelynek nagyobbik felét a magyar földrajzi névanyag alkotja, de amelyik nem zárkózik el a fontosabbnak ítélt külföldi nevek elől sem; amelyik munkaeszköze lehet a különféle tudományágak — elsősorban a nyelvtudomány — szakembereinek, de amelyiket megért a nem szakember is, s így a tudományos ismeretterjesztés ügyét is szolgálhatja; amelyik egyetlen — megfelelő segítségben részesített — kutató munkájával öt-hat éven belül elkészíthető. A minta Bárczi Géza SzófSz.-a legyen. Abban a magyar köznevek etimológiája van tömören, de ugyanakkor világosan, közérthetően bemutatva, a készítendőben pedig a földrajzi nevek etimológiájáról kell hasonló módon és igénnyel felvilágosítást nyújtani. [...] Az egy, legfeljebb két kötetnél semmiképpen sem terjedelmesebb mű a Földrajzi Nevek Etimológiai Szótára (a továbbiakban: FNESz.) címet viselhetné. Hozzávetőlegesen öt- vagy hatezer cikket tartalmazna.” (1970: 334–335).

A nyelvtörténet és a szlavisztika terén igen széleskörű ismeretekkel rendelkező Kiss Lajos ekkorra már a szótárszerkesztésben is igencsak jártas volt, hiszen korábban (a hatvanas években) a magyar szótáriródalom egyik legkiemelkedőbb művének, A magyar nyelv történeti-etimológiai szótárának (TESz.) a készítői között is ott munkálkodott. A szótár első és második kötetének számos szócikkét alapos lexikográfiai tapasztalattal, nyelvismerettel és széleskörű általános műveltsége birtokában, filológiai pontossággal alkotta meg. A FNESz. 1978-as kötete végül 6 850 szócikket tartalmazott, amelyek között helyet kapott Magyarország valamennyi közigazgatásilag önálló településének közel 3 200 neve, de a fenti tervnek megfelelően településrészek neveinek, az ország kisebb-nagyobb domborzati kiemelkedéseinek, hegyeinek, dombjainak, álló- és folyóvizeinek, tájegységeinek néveredetéről is olvashatunk. Sőt, szeretett szülővárosának, Debrecennek jónéhány utcaneve is szerepel címszóként a munkában. Mindemellert idegen tájak helyneveiről is születtek szócikkek: a földrajzi tekintetben közeli országokból több, a távolibb vidékekről kevesebb hely névmagyarázata szerepel a szótárban. A könyv szócikkei ma már mintául szolgálnak bármely helynév

etimológiai munkát író kutató számára. A laikus érdeklődő és a tudós kutató egyaránt haszonnal forgatta már a szótár első kiadásának lapjait is, s ezzel Kiss Lajos célkitűzése megvalósult. A FNESz. széleskörű népszerűsége, ennek következtében további két kiadása 1980-ban és 1983-ban pedig további munkára sarkallta őt: sorra jelentette meg etimológiai elemzéseit, mígnem 1988-ban napvilágot látott a FNESz. negyedik, 6 850 helyett immár 13 340 szócikket tartalmazó, bővített és javított kiadása két kötetnyi terjedelemben. A névanyag gyarapodása elsősorban a Kárpát-medence területét érintette, azon belül is a határon túli magyar helynevek száma nőtt meg jelentősebben, s ezzel egyidejűleg természetesen az etimológiák mennyisége is jelentősen megnövekedett.

Kiss Lajosnak a helynevek etimológiája iránti kíváncsisága a szótár 4. kiadásának munkálatai után sem hagyott alább, az elkövetkező évtizedekben továbbra is meghatározó kutatója volt a magyar helynévkutatásnak, a néveredet-magyarázatok sora került ki a keze alól. Az 1980-as években szlavistaként nem csupán szláv eredetű közszavakkal foglalkozott, de számos tanulmányban vizsgálta a magyar és a szláv helynevek kapcsolatát is: hol egy adott terület több településnévének vizsgálatával mutatott rá a bennük tükröződő nyelvi kapcsolatokra (Magyar–szlovák helységnévmagyarázatok, 1986), hol csupán egy-egy szláv eredetű településnév etimológiáját elemzi (*Mátra, Hernád*, 1984; *Málca és Malčice*, 1987), de számos, a fő vizsgálati vonalat illetően egyéb témájú írása is igen gyakran tartalmaz szláv nyelvi kapcsolatokra vonatkozó adalékokat. Kutatásai alapján úgy vélte, hogy a szláv eredetre visszavezethető korai magyar településnevek egy része honfoglaláskori eredetűnek tartható, azaz a magyarok Kárpát-medencébe történt megérkezésekor az itt élő szláv népeknek köszönhetően már léteztek.

A magyar–szláv nyelvi kapcsolaton kívül a magyar–német nyelvi érintkezés nyomait is vizsgálta, e témakörben született írása pl. a *Fürstenfeld–Fölöström* névpárról (1997), vagy *Ausztria, Bécs, Burgenland, Pozsony* (1992a) megnevezéseiről, de a magyar-román helynévkapcsolatok kérdése is felkeltette a figyelmét, s az erdélyi helyneveket vizsgálva bizonyította a csekély számú és kései megjelenésű román eredetű név meglétét a magyar helynévrendszerben (Erdély a helynevek tükrében, 1992b).

Kiss Lajos az érdeklődését felkeltő neveket hol a területi összetartozás (pl. *Moldova, Bessarabia, Kárpátalja* stb.), hol a középkorig visszavezethető eredet (pl. *Petlend, Zsámbék, Csezmicse* stb.), hol valamely nyelvi összefüggések alapján tárgyalta egy tanulmányban. Értekezett a történeti tájegységek neveiről is, mint például a Felvidék vagy Erdély vízneveiről. Magáról a víznevek típusáról is született tanulmánya, amellyel egy modern európai etimológiai irányzathoz, az óeurópai víznévreg kutatásával, e réteg meglétének bizonyításával foglalkozó irányhoz is kapcsolódott. Írásaiban olvashatunk a középkori Magyarország területének fontosabb hegyneveiről is, mint pl. a Börzsönyről és a Bükkről. E

munkáinak legkiemelkedőbb darabjai egy gyűjteményes kötetbe rendezve jelentek meg, amely a Történeti vizsgálatok a földrajzi nevek körében (Piliscsaba, 1999) címet viseli.

Kiss Lajosnak az 1990-es években is lankadatlan munkakedvét jól tükrözi egy 1996-ban született írása a Magyar Nyelv hasábjain: „A Földrajzi nevek etimológiai szótára negyedik, bővített és javított kiadásának kéziratát 1986-ban adtam át az Akadémiai Kiadónak. A szótár két év múlva, 1988-ban jelent meg. Ám az etimológiai vizsgálatokat sem e két év alatt, sem utána nem szüntettem meg. De új szócikket a kiadótól munkába vett, lezárt kéziratba már nem iktathattam be. Legfeljebb arról lehetett szó, hogy a korrekktúraolvasás során kisebb igazításokat végezzek a meglevő szócikkek szövegén, és beírjak egy-egy új bibliográfiai adatot. (Az idővel való versenyfutásban olykor még ez is csak csonkán, felemás módra sikerült, mert ha egy folyóiratcikkem még csupán a hasábkorrekktúra stádiumáig jutott el, akkor mindössze az illető folyóirat évfolyamát tudtam a szótárban megadni lapszám nélkül. L. FNESz.⁴ *Burok-völgy, Haláp, Kolopfürdő és Törökbálint* a.)” (KISS 1996: 228). Ugyanebben a cikkben pedig közre is bocsájta azoknak a kifejezetten etimológiai tárgyú írásainak a bibliográfiai adatait, amelyeket már vagy egyáltalán nem, vagy csak részben tudott beépíteni a szótárba. Ezek a Györffy György-féle Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza című munkájának 2. és 3. kötetében adatolt települések neveinek 200 szócikkben közreadott elemzése voltak. 1996-ban tehát ezzel az írással együtt három olyan tanulmányt publikál, amelyekben újabb és újabb néveredet-magyarázatok olvashatók a FNESz.-nek megfelelő szerkezeti felépítésű szócikkekbe rendezve. Ezek a közlemények lényegében a szótár kiegészítéseként, értékes részekkel történő bővítéseként értékelhetők, akár egy mini FNESz., amely az *Aba* címszóval kezdődik, s a *Zsiva* szócikkkel záródik (1996).

Kiss Lajosnak 1996 után több helynévmagyarázata jelent még meg a Magyar Nyelvőrben és a Névtani Értesítőben, az utolsó Helynévfejtések és etimológiai felülvizsgálatok címmel 2001-ben a Magyar Nyelvben. 2006-ban bekövetkezett halála után hagyatékában kéziratban maradt további 437 helynévmagyarázat, amelyek között megtalálható jó néhány vármegye (Bihar, Nyitra, Pozsega, Sáros stb.) némely településének néveredete, de főképpen Engel Pál 1996-ban (Szegeden) megjelent A temesvári és moldvai szandzsák törökkori települései (1554–1579) című műve korai helynévanyagának etimológiai feldolgozásaként tekinthetünk rá. A szócikkeket felesége, FEHÉRTÓI KATALIN már ebben az esztendőben elkezdte sajtó alá rendezni (2006). A Magyar Nyelvben megjelenő közlemények szerkezete követte a Kiss Lajos által kiadott pótlások szerkezetét. Fehértói Katalin azonban, sajnos, már a sorozat első részének a megjelenését sem érthette meg. A hagyaték végül 2006 és 2009 között 12 cikkben (*Abrudfalva–Zsuppány*) került

közlésre a Magyar Nyelv hasábjain lényegében olyan formában, ahogyan maga Kiss Lajos kezdte el kiadni az anyagot (KISS 2006, 2007, 2008, 2009).

A FNEsz. negyedik kiadása óta eltelt több mint három évtizedben a szakemberek és a laikusok érdeklődése e kivételes munka iránt cseppet sem lanyhult. A névtudományban ez alatt a három évtized alatt végbement fejlődés, illetve a közönség szakadatlan figyelme miatt egyértelműen aktuális lenne a szótár újabb, 5. javított és bővített kiadásának megjelentetése. Az erre irányuló munkálatok egy ideje már zajlanak, mi pedig nagy-nagy várakozással tekintünk a közeli jövőbe, amikor reményeink szerint mihamarabb kézbe vehetjük Kiss Lajosnak és a magyar helynév-etimológiai kutatásnak méltán legnépszerűbb, legismertebb és legelismertebb művét. Biztos vagyok abban, hogy megjelenése után nem sok példány árválkodik a könyvesboltok polcain.

Kiss Lajos írásai — legyenek azok akár rövidebb vagy hosszabb tanulmányok, akár könyv terjedelmű munkák — egyaránt tanúskodnak az igen alapos nyelvészeti ismereteiről, a széleskörű művelődéstörténeti tájékozottságáról, történeti és földrajzi tudásáról. Tevékenységének alapja az egyes helynevek rendszerben való látása és láttatása. Egy-egy elnevezés eredetét nem más nevektől elszigetelten kereste, de a helynévrendszerben mutatkozó kapcsolatait, a felismerhető analógiákat szem előtt tartva igyekezett azt feltárni. Az általa kimunkált kutatási, elemzési elvek és módszerek — még ha le nem is írta őket, csupán az elkészült munkáiból tudunk következtetni ezekre — tökéletesen megfelelnek a mai modern etimológiai vizsgálatok elméletének és gyakorlatának, a földrajzi etimológiai szótára pedig napjainkban is egyértelmű vonatkozási pontja minden kisebb vagy nagyobb helynév-etimológiai műnek.

Irodalom

- FEHÉRTÓI KATALIN 2006. Helynévmagyarázatok Kiss Lajos hagyatékából. *Magyar Nyelv* 102: 234–235.
- FNEsz. = KISS LAJOS, *Földrajzi nevek etimológiai szótára 1–2*. Negyedik, bővített és javított kiadás. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1988.
- KERTÉSZ MANÓ 1939. A magyar helynévadás történetéből. *Magyar Nyelvőr* 68: 33–39, 67–77.
- KISS LAJOS 1970. A Földrajzi Nevek Etimológiai Szótárának tervezete. *Magyar Nyelvőr* 94: 334–344.
- KISS LAJOS 1984. Mátra, Hernád. *Magyar Nyelvőr* 108: 98–101.
- KISS LAJOS 1986. Magyar–szlovák helysénvénymagyarázatok. *Magyar Nyelvőr* 110: 489–499.
- KISS LAJOS 1987. Málca és Malčice. *Szlavisztikai tanulmányok 1987*: 259–265.
- KISS LAJOS 1992a. Cuius regio, eius nomen? *Magyar Tudomány* 1992: 129–135.

- KISS LAJOS 1992b. Erdély a helynevek tükrében. *Magyar Nyelvőr* 116: 90–94.
- KISS LAJOS 1996. Kiegészítés a Földrajzi nevek etimológiai szótárához. *Magyar Nyelv* 92: 228–236, 367–376, 488–501.
- KISS LAJOS 1997. A stájerországi Fürstenfeld magyar nevééről (Egy kellően számba nem vett exonima életútja). *Magyar Nyelvőr* 121: 74–76.
- KISS LAJOS 1999. *Történeti vizsgálatok a földrajzi nevek körében*. Piliscsaba, Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar.
- KISS LAJOS 2001. Helynévfjtések és etimológiai felülvizsgálatok. *Magyar Nyelv* 97: 294–303.
- KISS LAJOS 2006. Helynévmagyarázatok. *Magyar Nyelv* 102: 235–248, 370–378, 493–505.
- KISS LAJOS 2007. Helynévmagyarázatok. *Magyar Nyelv* 103: 111–116, 246–249, 370–375, 508–510.
- KISS LAJOS 2008. Helynévmagyarázatok. *Magyar Nyelv* 104: 104–107, 242–245, 372–374, 501–504.
- KISS LAJOS 2009. Helynévmagyarázatok. *Magyar Nyelv* 105: 107–113.
- KNIEZSA ISTVÁN 1938. Magyarország népei a XI-ik században. In: SERÉDI JUSZTINIÁN szerk., *Emlékkönyv Szent István király halálának kilencszázadik évfordulóján*. Budapest, Magyar Tudományos Akadémia. 2: 365–472.
- KNIEZSA ISTVÁN 1943. Keletmagyarország helynevei. In: DEÉR JÓZSEF–GÁLDI LÁSZLÓ szerk. *Magyarok és románok 1–2*. Budapest, Athenaeum. 1: 111–313.
- KNIEZSA ISTVÁN 1960. A szlovák helynévtípusok kronológiája. In: MIKESY SÁNDOR szerk., *Névtudományi vizsgálatok. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Névtudományi Konferenciája. 1958*. Budapest, Akadémiai Kiadó. 19–26.
- MOÓR ELEMÉR 1936. Magyar helynévtípusok. *Népiünk és nyelvünk* 8: 110–117.
- SZABÓ T. ATTILA 1988. A magyar helynévkutatás a XIX. században. In: SZABÓ T. ÁDÁM–S. VARGA KATALIN szerk., *Nyelv és település*. Budapest, Európa Kiadó. 13–84.

Rácz Anita
ORCID: 0000-0002-9917-6625
Debreceni Egyetem
racz.anita@arts.unideb.hu